

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3677/2021
18.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Зорана Хадића, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Далибор Радовић, адвокат из ..., против туженог Удружења осигуравача Србије – Гарантни фонд из Београда, чији је пуномоћник Жељко Маровић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Сомбору Гж 1194/20 од 25.02.2021. године, у седници већа одржаној 18.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Сомбору Гж 1194/20 од 25.02.2021. године, као о изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиље, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Вишег суда у Сомбору Гж 1194/20 од 25.02.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врбасу П 654/19 од 03.07.2020. године, у ставовима првом, другом и четвртном изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 76.300,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу П 654/19 од 03.07.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати на име накнаде нематеријалне штете укупан износ од 150.000,00 динара, и то за претрпљени страх и за претрпљене физичке болове износе од по 75.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиљи на име материјалних трошкова за састав пријаве од стране адвоката исплати износ од 3.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев за исплату преко досуђених 3.000,00 динара до тражених 6.000,00 динара на име материјалних трошкова за састав пријаве од стране адвоката, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 96.380,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Сомбору Гж 1194/20 од 25.02.2021. године, жалба туженог је усвојена и првостепена пресуда је у побијаном усвајајућем делу одлуке о главној ствари и одлуке о трошковима поступка преиначена, тако што је тужбени захтев одбијен, као неоснован и обавезана је тужила да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 32.400,00 динара и трошкове жалбеног поступка у износу од 25.840,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучио као о изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП).

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиле као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП, имајући у виду ревизијске наводе да је погрешном применом материјалног права одлучено о тужбеном захтеву супротно важећој судској пракси у истој или битно сличној чињенично-правној ситуацији, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила се 28.12.2018. године, око 5:30 часова ујутру, бициклом кретала бицикличком стазом која је са правом првенства пролаза у односу на пут којијм се кретало НН путничко возило, које тужили није уступило право првенства пролаза и својим предњим делом возила је ударило у десну бочну страну бицикла којим је управљала тужила. Услед контакта тужила је пала са бицикла на бицикличку стазу, а на своју леву страну гледано у правцу кретања и бицикл јој је пао преко ноге. Критичном приликом је била густа магла. Бицикл којим је тужила управљала је имало упаљене лампице. Тужила није благовремено уочила упаљене фарове аутомобила који ју је ударио и до самог удара није имала времена да одреагује.

Из НН возила је потом изашао тужили непознати човек који је управљао возилом, пришао јој је и упитао је да ли јој треба помоћ, на шта је тужила одговорила: „Зашто не гледате?... Зашто јурите?“. Возач аутомобила је помогао тужили да устане и да се помери неколико метара поред стазе, да би се потом вратио у возило и напустио лице места, а да тужила није успела да добро види регистарски број возила.

Када је остала сама, тужила је уз осећај угруваности и појаву мучнине почела да осећа јаче болове, те је одмах звала свога супруга, који је убрзо дошао и аутомобилом тужилу одвезао на преглед у Хитну службу Дома здравља „Врбас“ где је прегледана и констатовано је да је дошла у амбуланту, да тврди да је возила бицикл на посао и да је оборио ауто, да се жали на болове леве потколенице, левог глутеуса и кука, а да нису видљиве повреде на телу. Постављена је дијагноза нагњечења бутине и других неозначених делова потколенице и тужила је упућена на ургентни пријем

Болнице у „Врбасу“ на даље прегледе, где јој је врат имобилисан меком Шанцовом крагном. Како је тужиља трпела све јаче болове у леђима, куковима и левој потколеници, постављена јој је дијагноза повреда мишића и тетива врата, нагњечење слабине и карлице, неозначена површинска повреда у пределу левог кука и бутине и неозначена површинска повреда леве потколенице. Извршено је РТГ снимање, препоручена медикаментна терапија и мировање уз контролни преглед код ортопеда за седам дана. На контролни ортопедски прегледе тужиља се јавила 04.01.2019. године и 11.01.2019. године, те се у извештајима лекара понављају констатоване дијагнозе и постојање благог побољшања. Лечење због наведене повреде је трајало у континуитету од дана повређивања у наредне 3-4 недеље. Ради се о лаким телесним повредама.

О критичном догађају је извештена ПС Врбас, те су полицијски службеници изашли на лице места и извршили увиђај, о чему је сачињен записник 07.01.2019. године, као и службена белешка о обавештењу примљеном од грађана од 29.12.2018. године. У записнику о извршном увиђају саобраћајне незгоде су унети подаци о околностима и учесницима незгоде, процени материјалне штете и последицама, описа положаја возила, стању пута и предузетим мерама, те је констатовано да је учесник АА алкотестирана и утврђено да није имала алкохола у организму, а да против НН возача следи кривична пријава за угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 3. КЗ РС.

Тужиља се обратила туженом са одштетним захтевом од 15.02.2019. године, сачињеним од стране адвоката, поводом чега је тужени донео одлуку о одбијању захтева од 23.04. 2019. године. Трошкови састава пријаве су тарифирани у износу од 6.000,00 динара који је тужиља уплатила адвокату 15.02.2019. године.

Из налаза и мишљења судских вештака ортопеда и трауматолога Петра Ковачевића и неуропсихијатра Бранке Ковачевић утврђене су чињенице о постојању, трајању и степену интензитета физичких болова и страха код тужиље, ближе описане у образложењу нижестепених пресуда.

На овако утврђено чињенично стање првостепени суд је, након оцене неоснованости приговора недостатка пасивне легитимације на страни туженог, применом материјалног права из одредби чл. 74, 76. став 1. тачка 2, 92. став 1. и 94. Закона о обавезном осигурању у саобраћају и чл. 154, 158, 178, 192, 200. и 205. Закона о облигационим односима, цитираних у образложењу пресуде, усвојио постављени тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете и делимично усвојио захтев за накнаду материјалне штете, све са законском затезном каматом и трошковима поступка, налазећи да је тужиљи штету проузроковало непознато моторно возило, због чега постоји одговорност туженог за накнаду штете коју је тужиља критичном приликом претрпела.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио, као неоснован. Према датим разлозима одговорност туженог за штету проузроковану употребом непознатог моторног возила може настати када возач моторног возила који је проузроковао незгоду и у вези са тиме штету, побегне са места незгоде, када оштећено лице добије нетачне податке о возилу и идентитету лица које је управљало возилом или када оштећено лице није у могућности да узме податке о лицу које је управљало моторним возилом и о самом моторном возилу. Дакле, ради се о ситуацијама када околност што је возило остало непознато није последица чињења или

нечињења оштећеног лица, већ околности које су изван њега. У конкретном случају, возач који је проузковао незгоду је зауставио возило, изашао из њега, понудио тужиљи помоћ и помогао јој да устане и одведе је са стране, из чега произлази да је тужиља имала могућност да узме податке о возачу, односно да изврши идентификацију возила узимањем података о регистрацији, а што је пропустила да учини и поред околности што је била јако уплашена, с обзиром на лаке телесне повреде које је задобила, јер је након незгоде устала и отишла кући.

По оцени Врховног касационог суда, становиште другостепеног суда је засновано на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 74. став 1. Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 51/09...7/13) прописано је да се Гарантни фонд оснива ради економске заштите путника у јавном превозу и трећих оштећених лица, у случајевима када је штета причињена употребом неосигураног или непознатог превозног средства, као и за штету за чију накнаду је одговорно друштво за осигурање над којим је покренут стечајни поступак. Према члану 76. став 1. тачка 2. истог Закона средства Гарантног фонда користе се за исплату осигуране суме, односно накнаду штете оштећеним лицима, проузроковане употребом непознатог моторног возила, ваздухоплова и чамца. Чланом 94. став 1. истог Закона прописано је да оштећено лице захтев за накнаду штете причињене у случајевима из члана 74. став 1. овог закона подноси Гарантном фонду.

Одговорност туженог за штету проузроковану употребом непознатог моторног возила може настати када возач моторног возила који је проузроковао штету побегне са места незгоде, кад оштећено лице добије нетачне податке о возилу и идентитету лица које је управљало возилом или у ситуацији кад оштећено лице није у могућности да узме податке о лицу које је управљало моторним возилом, као и о моторном возилу. Дакле, ради се о ситуацијама када околност да је возило остало непознато није последица чињења или нечињења оштећеног лица, већ околности које су изван њега.

У конкретном случају, возач је након контакта возила којим је управљао са тужиљом, зауставио возило и изашао из њега, упитао тужиљу да ли јој треба помоћ, помогао јој да устане и да се помери неколико метара поред стазе, након чега се вратио у возило и напустио лице места.

У том кратком временском периоду од настанка незгоде до момента када је возач аутомобила напустио место незгоде, а имајући у виду да је критичном приликом била магла, да се возило зауставило удаљеније од уличног осветљења, да се тужиља нашла у изненадној ситуацији и да је осећала болове и страх, правилан је закључак првостепеног суда да тужбени захтев има основа у одредбама Закона о обавезном осигурању у саобраћају, јер тужиља због узбуђења и стресне реакције, а у склопу карактеристика своје личности, није имала објективних и субјективних могућности да уочи и запамти регистарске таблице возила, нити да се упусти у конверзацију са возачем у смислу да од њега узме личне податке или регистарске ознаке возила. Стога се не може прихватити становиште другостепеног суда да је тужиља, и поред околности што је била јако уплашена, имала могућност да узме податке о возачу, односно да изврши идентификацију возила узимањем података о регистрацији, с

обзиром на лаке телесне повреде које је задобила, те де се не ради о непознатом возилу у објективном смислу, већ о субјективном пропусту тужиље да возило идентификује.

Првостепени суд је правилно применио материјално право у погледу пасивне легитимације туженог у овом спору, а приликом одлучивања о захтеву за накнаду штете, оценом свих околности конкретног случаја релевантних за досуђивање висине накнаде штете за претрпљени физички бол и страх, као што су њихов интензитет и дужина трајања, као и да не постоје околности које би се тужиљи могле приписати у допринос настанку штете, правилно применио одредбу члана 200. ЗОО и оценио да тужиљи припада правична новчана накнада за ове видове штете у износима на које је ставом првим изреке обавезао туженог, као и да јој припада право на накнаду за састав одштетног захтева од стране пуномоћника адвоката, све са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, у смислу члана 277. у вези члана 324. ЗОО.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је, применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену пресуду тако што је одбио, као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у усвајајућем делу одлуке о главној ствари и трошковима парничног поступка и одлучио је као у ставу другом изреке.

Тужиљи, према успеху у ревизијском поступку, применом одредби чл. 153, 154. и 163, припада право на накнаду трошкова за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, за судску таксу на ревизију у износу од 25.720,00 динара и за судску таксу на одлуку о ревизији у износу од 38.580,00 динара, што укупно износи 76.300,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећој у време изјављивања ревизије и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић